

AKTUALNO VPRAŠANJE

V »Planiškem tednu« je javnost ostro, toda upravičeno obsodila gostinjsko mrežo v zgornjesavski dolini, ki je ob tej priliki pripravila pravečo razstavo svoje okostenelosti. Letos bo predvidoma še okrog 15 pomembnejših turističnih prireditev na Gorenjskem, hkrati pa se bliža turistična sezona. Mar naj dopustimo, da se bodo še nadaljevale napake, znane iz »Planiškega tedna«, da bo šepal turizem mimo nas, brez zadovoljivega gospodarskega haska?

Povprašali smo podpredsednika OLO tov. Dušana Horjaka, kakšni so po njegovem mnenju vzroki, da gostinjska podjetja ne skušajo ustrezno izkoristiti ugodnih prilik za povečanje prometa.

Eden izmed vzrokov je tudi v pavšalu — je sodil tovariš Dušan Horjak. Spričo slabe turistične sezone so ljudski odbori Jesenice, Bohinj in Bled lani hoteli pomagati tem podjetjem tako, da so predpisali minimalno pavšalno davčno obremenitev za vsa gostinjsko - turistična podjetja (razen

za Jelovico, Park hotel in Toplice na Bledu). Pokazalo pa se je, da si podjetja — brž ko dosežejo sredstva za plače in minimalni pavšal — ne prizadevajo več, da bi izkoristila vse možnosti in povečala promet. Tako pa seveda gostinstvo in turizem ne moreta naprej.

Prav bi bilo, da bi ljudski odbori imeli tudi to pred očmi, ko bodo sprejemali letošnje družbene plane.

Z.

AKTUALNO VPRAŠANJE

PRIPRAVE NA VOLITVE IN NA KONGRES DELAVSKIH SVETOV

Pred delovnimi kolektivi podjetij in gospodarskih organizacij sta sedaj dve pomembni in daljnosežni nalogi: volitve novih delavskih svetov in pa volitve delegatov za I. kongres delavskih svetov, ki bo junija v Beogradu.

Kako kar najbolje pripraviti in izvesti ti dve nalogi, je razpravljal na ponedeljkovi seji tudi Okrajni sindikalni svet. Sklenili so, da bo sindikalna organizacija v zvezi in tesnim sodelovanjem s tovarniškimi komiteji Zveze komunistov ter Socialistične zveze, predlagala nove kandidatne liste. Seveda bodo te kandidatne liste podrobno pretresali tudi na množičnih sestankih v tovarnah oziroma v posameznih obratih podjetij, da bi na ta način dosegli učinek, ki si ga vsi želimo: izvoliti v nove delavske svete res tiste ljudi, ki bodo lahko v največji meri pripomogli k nadaljnjemu razvijanju delavskega samoupravljanja. Okrajni sindikalni svet tudi sodi, da nikakor ne gre podcenjevati tehničnih priprav za volitve, ki morajo biti vsekakor v okviru zakonitosti.

V neposredni zvezi z volitvami v nove delavske svete pa so tudi volitve delegatov za I. kongres delavskih svetov. Če bomo izvolili v nove delavske svete dobre ljudi, bodo tudi delegati za kongres dobri. Iz kranjskega okraja bo odšlo na kongres 30 delegatov, in sicer 22 iz industrije in 8 iz drugih gospodarskih panog. Tudi o tem, kdo bo in koliko delegatov bo volil za kongres, je prav tako razpravljal Okrajni sindikalni svet in z ozirom na število zaposlenih delavcev v posameznih tovarnah ter števila članov delavskih svetov sklenil, da bodo v Kranju volili 8 delegatov, na Jesenicah 5, občini Radovljica in Bled bosta dali 3 delegate, Tržič prav tako 2, medtem ko bodo 1 delegata volili na področju občinskih sindikalnih svetov v občini Škofja Loka, Ziri in Zelezniki.

Delegat bodo neposredno volile naslednje tovarne: »Zelezarna« Jesenice 4, »Iskra« Kranj 2, »Tiskanina« Kranj 1, »Inteks« Kranj 1 ter Bombažna predil-

nica in tkalnica v Tržiču 1. Ostale delegate bodo volili na občinskih konferencah delavskih svetov. — Omenjeni podatki veljajo zgolj za industrijo.

Preostalih 8 delegatov iz drugih gospodarskih panog pa bodo volili po naslednjem ključu: trgovina 2 delegata, medtem ko gozdarstvo, promet, obrt, gostinstvo, gradbeništvo in ostali po 1.

Za te gospodarske panoge bo Okrajni sindikalni svet sklical posebne okrajne konference delavskih svetov, na katere bodo poslala trgovska podjetja po 2 zastopnika DS. Za obrtno okrajno konferenco DS bodo poslala obrtna podjetja po 1 zastopnika DS, iz promesnih podjetij se bo udeležil okrajne konference vsak tretji član DS, gradbena podjetja bodo poslala po 4 delegate iz svojih delavskih svetov, vsa ostala podjetja pa bodo poslala za svojo okrajno konferenco po 2 člana DS. Le okrajne konference delavskih svetov gozdarstvih podjetij se bodo udeležili (spričo tega, da so na področju kranjskega okraja le 3 tovrstna podjetja) vsi člani delavskih svetov teh podjetij.

Okrajni sindikalni svet je razpravljal tudi o tem, da je treba delegate za kongres delavskih svetov temeljito pripraviti, da bi lahko na njem v razpravah aktivno in plodno sodelovali. Zato so sklenili, da naj bi morala tri tedne pred kongresom organizirati za izvoljene delegate za kongres dvodnevni seminar, na katerem bi podrobno proučili vsa pereča in aktualna problematika delavskega samoupravljanja.

Pred kolektivni podjetij in gospodarskih organizacij so torej zelo pomembne in obsežne naloge. Izpolnitev teh pa bo terjala od posameznih delovnih kolektivov ter množičnih organizacij in še posebej organizacij Zveze komunistov v tovarnah nemalo truda in prizadevanj ter ne nazadnje — družbeno politične odgovornosti.

I. A.

GLAS GORENJSKE

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO

LETO X. ST. 23 — CENA DIN 10.—

Kranj, 22. marca 1957

SLOVO OD JUNAKA

S POSLEDNJE POTI MOŠE PIJADA

Več kot 250.000 ljudi iz vseh krajev naše domovine je pospremlilo posmrtno ostanke predsednika Zvezne ljudske skupščine Moše Pijada k zadnjemu počitku. Nemi obrazi in solze v očeh, ki so spremljali njegovo krsto po ulicah Beograda, so najbolj zgovoren dokaz, kako je bil »Čika Janko« priljubljen med našim ljudstvom.

Pred grobnico narodnih herojev je govoril predsednik republike Josip Broz - Tito in med drugim dejal: »Življenje in revolucionarno delo Moše Pijada zvesto izražata težko borbo delavskega razreda in ljudskih množic v stari Jugoslaviji proti zaslužjevanju in izkoriščanju, ker je bil dejansko eden izmed pionirjev našega delavskega gibanja in pozneje eden izmed najbolj delavnih pionirjev graditve naše socialistične države.«

ZALNE SVEČANOSTI V KRANJU

V ponedeljek je bila v Kranju osrednja komemoracija vseh množičnih organizacij kranjske občine, kjer so počastili spomin na pokojnega predsednika Zvezne ljudske skupščine Mošo Pijada. O pokojnikovi življenjski poti in njegovem velikem delu je govoril predsednik Občinskega ljudskega odbora Kranj tov. Vinko Hafner.

Po podjetjih v kranjski občini so imeli v teh dneh žalne svečanosti za pokojnikom. Vsa podjetja bodo namesto vencev prispevala določene zneske za dograditev Sindikalnega doma, otroke padlih borcev in druge humane namene.

V TRŽIČU SO POČASTILI SPOMIN POKOJNEGA REVOLUCIONARJA

Pretekli ponedeljek so napolnili dvorano Svobode v Tržiču občinski odborniki, predstavniki množičnih organizacij, sindikatov, šol, oblasti in ustanov ter ostalo prebivalstvo. Predsednik ObLO je na kratko opisal delo pokojnega Moše Pijada. Udeleženci komemoracije so počastili spomin pokojnika z enominutnim molkom.

J. V.

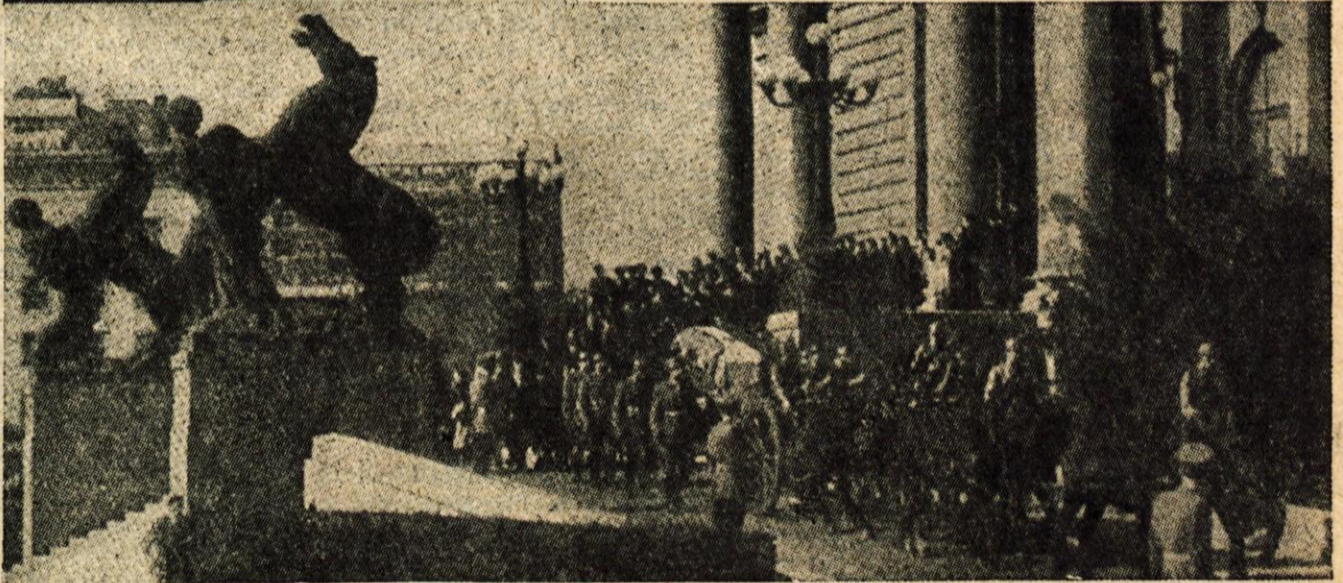
Potem, ko so se od pokojnega Moše Pijada poslovili stotisoči naših ljudi, so ga najvišji državni funkcionarji odnesli na lafeto, ki ga je odpeljala na poslednjo pot. Na beograjskih ulicah je spreved molče pozdravilo tristošoč ljudi...

ČEPRAV VREMENOSLOVCI — IN TUDI VREMENAR »GLASU GORENJSKE« — VZTRAJNO IN IZ DNEVA V DAN NAPOVEDUJEJO MRAZ IN ŠE SNEG, SE JE, KOT VSE KAŽE, POMLAD VEDARLE ŽE DOKONČNO PRESELLA K NAM. NE MOTIJO JE NE VREMENSKE NAPOVEDI, NE SNEG-V PLANINAH, KI GA JE NA NAJVIŠJIH VRHOVIH ŠE PO DVA METRA IN SMUČARJI UŽIVAJO V POMLADANSKI VISOKOGORSKI SMUKI, KI JE, KOT NEKATERI PRAVIJO, NAJLEPŠA SMUČARIJA. NE — POMLAD SE NE ZMENI ZA VSE TO IN PRAV IMA: KDO BI NE BIL VESEL SONCA IN JASNIH, TOPLIH DNI!

Na sliki zgoraj: najcenejša pomladanska solata je regrat. To dobro vedo zlasti tiste gospodinje, ki se popoldne lahko za kakšno urico odrgajo od doma, da preskrbijo nekaj zelenega za na krožnike. Spodaj: konji so spočiti in zemlja tudi — sejati bo treba.

naš razgovor

GRUPNI DELAVSKI SVETI NAJ BI IMELI VEČ PRAVIC PRI DELAVSKEM UPRAVLJANJU

Skoro v vseh podjetjih na Gorenjskem se že, ponekod bolj, drugje manj, pripravljajo na kongres delavskih svetov, ki bo junija v Beogradu.

Tokrat smo povprašali predsednika delavskega sveta največjega gorenjskega podjetja, kako se v Zelezarni na Jesenicah pripravljajo na kongres delavskih svetov.

»V Zelezarni smo za to, da bi bila problematika našega podjetja za kongres čimbolj izčrpano pripravljena, postavili posebne komisije, od katerih vsaka dela na določenem področju. Tako imamo komisijo za ekonomska vprašanja, proizvodnjo in produktivnost, organizacijo dela, kadrovske vzgoje tehnološko strokovna vprašanja in pravno komisijo. V vsaki od teh je po 5 članov. Te komisije bodo zbrale konkretno problematiko, nakar bomo sestavili skupno poročilo, kjer bodo sodelovali tudi predsedniki grupnih delavskih svetov.« je med drugim dejal predsednik delavskega sveta Zelezarne, Janko Verdnik.

»O čem mislite razpravljati na kongresu?«

»Govoriti mislimo o odnosih delavcev in uslužbencev do njihovega dela, o ekonomiki proizvodnje in prodaje, predvsem pa o materialni podlagi delavskih svetov. Nepravilno se nam tudi zdi, da grupni delavski sveti nimajo nobenih kompetenc, zato mislimo razpravljati tudi o tem, da bi ti delavski sveti dobili več pravic pri samoupravljanju.«

Zanimalo me je še, kako se v Zelezarni pripravljajo na volitve delavskih svetov.

»Nekateri so mnenja, da bi imeli posamezni obrati svoje delavske svete. Sam pa menim, da je bolje, če še naprej ostanemo pri grupnih delavskih svetih, vendar — ti delavski sveti naj bi odigrali večjo vlogo pri delavskem samoupravljanju kot do sedaj. Naš delavski svet bo imel še naprej 67 članov.«

Lj.

BREZBRIŽNOST SE LAHKO MAŠČUJE RECEPTI

Pričakovanje otroka je zmeraj povezano s strahom pred porodom in z bojznijo, da otrok morda ne bo normalno razvit. Kljub temu pa marsikatera žena, četudi si otroka želi, ne stori vsega, da bi si olajšala porod in zagotovila otroku zdravje. Mimo počitka, rednega gibanja in vsestranskega zmernega življenja je v času nosečnosti potrebna tudi pravilna prehrana, od katere sta v veliki meri odvisna počutje bodoče matere in otrokov razvoj.

Zase, še bolj pa za svojega novo rojenega otroka. Samo debelejšje nosečnice še ne zagotavljajo, da bo otrok čvrst in zdrav. Veliko žena je tik pred porodom slabokrvnih, tožljivo, da jih bolijo zobje, nerazvorne so, četudi živijo zmerno in niso preobremenjene z delom. Vse te težave marsikdaj pripisemo lahko prav nepravilni prehrani.

Seveda pa se brezbriznost do prehrane lahko maščuje tudi nad otrokom, ki začne bolehati za rahitisom, veliko jih v prvem letu starosti tudi umre in zbolijo. — Vse to kaže, da nosečnice ne uživajo dovolj mleka in mesa ter sadja in zelenjave, v čemer je največ snovi, ki jih njihov organizem nujno potrebuje. Več o vsem boste lahko izvedele v knjižici »Prehrana nosečnice«.

BENEŠKA RIŽOTA
6 dkg surovega masla, 30 dkg riža, juha ali voda, sol, 5 dkg parmezana, 15 dkg telečjih ali kurjih jeter, 3 dkg surovega masla, čebula, 1 dkg moke, 2 dkg paradižnikove mezge, juha, sol.
Na maslu prepražimo riž, da postane prosojen, nato ga solimo, zalijemo z dvakratno množino juhe ali vode in dušimo 20 minut. Kuhan riž zmešamo s polovico nastrganega parmezana, ostalega pa potresemo po vrhu potem, ko je riž že v skledi. Nazadnje denemo v sredino riža ragu, ki ga pripravimo tako, da na maslu zarumenimo sesekljano čebulo, pridenemo na tenke liste zrezana jetra, jih prepražimo, potresemo z moko in jo zarumenimo, pridenemo še paradižnikovo mezgo, zalijemo vse z juho, solimo in prevremo.

VSE ZARADI »ČASTI«

Stiri leta je tega, kar je Marko spoznal Vido. Na plesu sta se srečala še nekajkrat po tisti februarjski nedelji. Dekle je bilo dolgo nezaupljivo, čeprav ji je bil temnolasi fant všeč. Enkrat v življenju je že doživela polom, zato ni hotela znova zabresti v take težave. Fant je po obljubi, da jo bo poročil, pobegnil čez mejo; tako je morala sama preživljati dve hčerki. Pa vendar si je želela ljubezni in razvedrila. Kdo bi ji zameril!

Z Markom sta se še tisto poletje poročila. Zelo jo je razvajal in sprva je minevalo njuno skupno življenje brez večjih težav. Vida je leto dni še hodila v službo, nato pa se je rodil sin. Ostala je doma in tudi kasneje ni več odšla na delo. Z možem sta se od Vidinih staršev odselila v novo stanovanje.

Dokler je Vida delala v tovarni, je sama prejemale otroške dodatke za hčerki. Potem bi jih moral prejemati Marko, a se je vedno izgovarjal, da denarja za tuje otroke ne dobi. Vida se je vdala v to, dokler se ni prepričala, da bi ga lahko dobil.

Zdaj čaka že petega otroka. Odnosi med njo in možem so se v zadnjih letih močno spremenili. Tisto, kar nekoč Marko ni pomenilo ovire, ga je nenadoma pričelo motiti na vsakem koraku. Ženina nezakonkska otroka, ki jima je bil oči, je zasovražil. Ni ju hotel priznati in prejemati zanj mesečnih doklad, da bi ne omdeloval svoje »časti«. Da je žena pri tem trpela in se mučila, kako bi skuhalo in oblekla številno družino, mu ni bilo mar.

V družbi se je Marko štel za naprednega državljana, ki je obračunal z navlako starih predsodkov, doma pa je na enakopravnost žene popolnoma pozabil. Ko so mu na oddelku za socialno varstvo dejali, da bi moral kot oči na svojem službenem mestu prejemati dodatke za ženina prva otroka, je izjavil, da ni oči. »Če me boste pa k temu silili,« je zagrozil, »bom zapustil ženo in si poiškal službo v drugem kraju.«

In vse to samo zaradi »časti«, na katero je ob poroki popolnoma pozabil...
J. O.

POMLAD V ITALIJ

ZGORNJA MODELA SMO POSNELI IZ ITALIJAN. MODNIH REVIJ. KOSTIM NA LEVI NOSIMO OB SVEČANEJSIH PRILožNOSTIH IN JE IZDELAN IZ TEMNEGA BLAGA. DRUGI, SVETLOBARVNI KOSTIM JE KROJEN V ŠPORTNEM SLOGU. ZANJ SI LAHKO IZBEREMO TWEED ALI KAKO DRUGO PRIMERNO TKANINO, KI NI PREVEČ občUTLJIVA.

CVETAČA V SOLATI
Lepa glava cvetače, slan krop; 1 dl olja, 1 dl kisa, poper.
Cvetačni cvet odločimo od listov in stebila tako, da ostane še cel. Nato ga skuhamo v slanem kropu, odcedimo in denemo v skledo. Iz olja, kisa in popra naredimo marinado in polijemo z njo cvetačo v skledi.

PRAKTIČNI NASVETI ČIŠČENJE PODA

Gumasta tla — razen polivinilnih tekačev uporabljamo za zaščito kuhinjskih tal lahko tudi tekače iz gume. Le-ta je sicer trajnejša, vendar skoraj še enkrat dražja, razen tega dolgo ohrani značilni neprijetni vonj in jo je težje dobiti na trgu.

Kamnita tla, teraco ploščice — Tovrstna tla umivamo s toplo milnico, nato pa še s čisto vodo. Suha lahko tudi namažemo s parketnim loščilom, vendar za delovne prostore to ni priporočljivo, ker so spolzka in ovira pogosto umivanje.

Lakiran pod — Lakiranega poda ne smemo ribati z milom niti s pralnim praškom. Očistimo ga najprej prahu, nakar ga umijemo z vodo. Ne možemo ga preveč! Pod moramo nato dobro posušiti.

Lignolit — Masa iz žagovine je tako zvan lignolit, bodisi ulit na mestu ali položen v ploščicah (25x25 cm, debelina 1,5 cm) v cementno malto. Na že obstoječi ladijski pod ne nameščamo niti teh ploščic niti mase, za novogradnje pa sta zelo priporočljivi. Lignolit je zmes lesne moke, magnezijevega klorida in drugih primesi.

1+3=4 dobro (3) oadino (5) nezadostno (1)

Mlada rast

prav dobro (4) slabotno (1) odlično (5)

MMLADARAST

Nekoč je živel kralj. Zena mu je umrla in mu pustila majhno hčerko. Deklica je bila lepa in dobra in iskreno je ljubila svojega očeta. Pozneje pa se je kralj ponovno oženil. Druga žena mu je pripeljala še dve hčerki-pastorki. Bili sta grdi in hudobni. Na vso moč sta se trudili, da bi pri kralju mlado princeso očrnili. Začeli sta proti njej spletkariti. In res je kralj pričel dvomiti nad iskrenostjo in dobroto svoje hčerke. Ko so bile nekoč vse tri pri njem, je sklenil, da jih preizkusi. Zato vpraša najstarejšo, kako visoko ga cenijo.

»Kot svoje življenje!«
Kralju je bil odgovor všeč.

»Kot vse zlato na svetu,« je dejala druga.

Tudi to je kralju laskalo. In slednjič vpraša najmlajšo, svojo pravo hčerko.

»Kot kruh in sol,« je preprosto odvrnila.

Kralj se je silno razburil, da ga deklica tako omalovažuje. Saj kruh in sol si privoščijo največji reveži. In ukazal je svojim ljudem, da izženejo princeso v velik gozd in jo prepustijo divjim zverem. Deklica je neutolačljivo jokala. Zavetišče si je poiskala v votlem drevesu.

V istem gozdu pa je lovil divjad mlad kraljevič. Slišal je svoje pse, kako lajajo in jim je

nevesta prepovedala, da bi jedi solili in tudi ni pustila, da bi postregli gostom s kruhom. Med povabljeni je raslo nezadovoljstvo in kralj, princesin oče, je dejal:

»Najboljše manjka!«
»In kaj naj bi to bilo?« je vprašala nevesta.

»Kruh in sol,« je odvrnil kralj.
»Da,« je rekla princesa, »tako kot kruh in sol sem cenila svojega očeta, pa me je zato zavrzel in pregnal.«

Ob teh besedah je kralj spoznal svojo hčerko, vroče jo je objel in od veselja zajokal.

Spoznal pa je tudi nevoščljivost in hudobijo svojih pastork. Kot prej princeso, ju je pregnal globoko v gozd in do danes še nihče ni slišal, da bi ju našel kakšen princ in ju odpeljal na svoj dom.
Prev. M. S.

MIHA KLINAR:

Uspavanka

Aja tutaja, sonček zahaja; v zibelki zlati sladko je zaspal.

Aja tutaja, lunica vzhaja; iz lunice škratek Sanjarček je vstal.

Z lunice splezal po lestvi je zlati, s koškom na rami in s sanjami v košku.

Aja tutaja, Sanjarček prihaja, sanje prinaša, punčka, zaspil!

Ninika mala že je zaspala. Kaj neki sanja, da se smehlja?

Morda o Sneguljčici, morda o Pepelki, morda o mamici, ki še bedi?

Morda jo škratek je med zvezde ponasel in se na Rimski cesti igra?

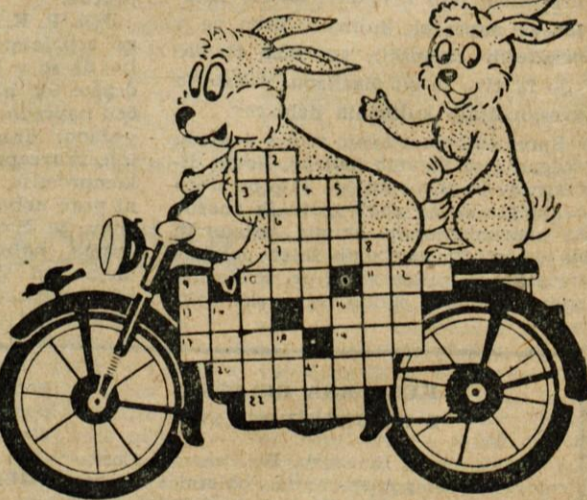
Morda se vozi z Velikim vozom, Morda se z Malim vozom pelja?

Škratek Sanjarček je vsemogočen; morda da Niniki zvezde z neba?

Jaz jih bom videl zvezdice čiste, videl jih zjutraj bom, ko se zbudi.

S sončkom zaspala, s sončkom bo vstala, skrila bo zvezdice v svoje oči.

KRIŽANKA „NA MOTORJU“

VODORAVNO: 1. pamet, razum; 3. v njej se vsajamo in učimo; 6. atletska panoga; 7. z vseh strani obdana zemlja z vodo; 10. tekočina, ki se pretaka po žilah; 11. dela nam svetlobo; 13. del obraza; 15. pol svetloba, pol tema; 17. vrsta drevesa; 19. predplačilo; 20. odlična ocena v spričevalu; 22. zgodna.

NAVPIČNO: 1. mrčes, ki se najraje skriva v laseh; 2. vrsta motornega vozila; 4. plavam po zraku; 5. če; 8. žensko ime; 9. z njo solimo; 10. mesto ob jadranski obali; 12. učena; 14. delo kiparja; 16. potočna žival; 18. oče; 21. veznik.

PIONIRJI, PRESODITE SAMI, CE JE PRAV...

... da tale deček v svoji objetnosti razbija s fračo steklene izolatorje?

... da ta dva dečka brcata žogo na prometni cesti?

